

**РИСИ ІДІОСТИЛЮ МАРІЇ ТИТАРЕНКО:
КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТУ
«КОМУНІКАЦІЯ ВІД НУЛЯ. ЕСЕЇ ДЛЯ МАНІ»)**

**FEATURES OF MARIIA TYTARENKO'S IDIOSTYLE:
COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC ASPECT
(BASED ON THE TEXT "COMMUNICATION FROM ZERO. ESSAYS FOR MANIA")**

Іванишин Н.Я.,

orcid.org/0000-0003-1835-0466

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

У статті досліджено домінуючі риси ідіостилу Марії Титаренко у комунікативно-прагматичному аспекті на матеріалі тексту «Комунікація від нуля. Есеї для Мані». Актуальність дослідження зумовлена відсутністю системного аналізу мовотворчості авторки, попри численні розробки проблематики ідіостилу в сучасному мовознавстві. Метою статті є виявлення та аналіз мовностилістичних засобів, що репрезентують індивідуальну манеру письма Марії Титаренко та є ключем до розуміння авторських інтенцій і способів впливу на читача.

У роботі проаналізовано специфіку функціонування основних ідіостильових доміант на лексико-семантичному рівні: okazionalizmів, запозичень і фразеологізмів. Встановлено, що авторські неологеми (зокрема дитяча лексика) характеризують емоційний стан персонажів, формують оцінну рамку повідомлення та задають загальну тональність художнього цілого. Запозичення (переважно англіцизми) функціонують як активні комунікативні інструменти з чітко вираженим прагматичним потенціалом: маркують соціолект авторки, ідентифікують цільову аудиторію, слугують інструментом діагностики епохи, стають матеріалом для мовної гри. Фразеологізми виконують подвійну функцію: маркують національно-культурну ідентичність і створюють ефект розмовності, водночас стають об'єктом рефлексії та трансформації через деконструкцію, буквализацію, контамінацію.

Доведено, що Марії Титаренко властивий рефлексивний ідіостиль, де мова одночасно використовується й досліджується. Виявлені мовні одиниці функціонують як прагматичні оператори, що формують складну багаторівневу комунікацію з читачем, створюють унікальний авторський голос на перетині традиційного й глобального, інтимного й інтелектуального. Окреслено перспективи подальших досліджень: компаративний аналіз текстів М. Титаренко та інших представниць сучасного українського жіночого письма, вивчення рецепції тексту різними читацькими групами.

Ключові слова: ідіостиль, okazionalizmi, запозичення, фразеологізми, комунікативно-прагматичний аспект, індивідуальний стиль, мовна гра, есей.

The article examines the dominant features of Mariia Tytarenko's idiostyle in its communicative-pragmatic aspect, based on the text "Communication from Scratch. Essays for Mania." The relevance of the study is determined by the absence of a systematic analysis of the author's linguistic creativity, despite numerous developments in idiostyle research in contemporary linguistics. The aim of the article is to identify and analyze the linguistic and stylistic means that represent Mariia Tytarenko's individual writing manner and serve as a key to understanding the author's intentions and methods of influencing the reader.

The paper analyzes the specifics of the functioning of the main idiostylistic dominants at the lexical-semantic level: occasionalisms, borrowings, and phraseological units. It has been established that the author's neologisms (particularly children's vocabulary) characterize the emotional state of characters, form the evaluative framework of the message, and set the overall tonality of the artistic whole. Borrowings (predominantly Anglicisms) function as active communicative tools with a clearly expressed pragmatic potential: they mark the author's sociolect, identify the target audience, serve as an instrument for diagnosing the epoch, and become material for language play. Phraseological units perform a dual function: they mark national-cultural identity and create the effect of colloquiality, while simultaneously becoming objects of reflection and transformation through deconstruction, literalization, and contamination.

It has been proven that Mariia Tytarenko possesses a reflexive idiostyle, where language is simultaneously used and examined. The identified linguistic units function as pragmatic operators that form complex multilevel communication with the reader and create a unique authorial voice at the intersection of the traditional and the global, the intimate and the intellectual. Perspectives for further research are outlined: comparative analysis with other representatives of contemporary Ukrainian women's writing, study of text reception by different reader groups.

Key words: idiostyle, occasionalisms, borrowings, phraseological units, communicative-pragmatic aspect, individual style, language play, essay.

Постановка проблеми. Питання тлумачення художнього тексту постійно перебуває в центрі уваги мовознавців, адже воно уможливує виявлення прихованих значень художнього простору,

з'ясування специфіки його структури, а також впливає на процеси реципіювання та механізми розшифрування. Обрана тема – «Риси ідіостилу Марії Титаренко: комунікативно-прагматичний

аспект (на матеріалі тексту «Комунікація від нуля. Есеї для Мані»)) – не є винятком, оскільки розуміння авторських стильових особливостей робить можливим глибокий і всебічний аналіз креативного авторського конструкта, виокремлення в ньому інформаційних пластів, розкодування яких потребує від читача додаткових інтелектуальних зусиль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ідіостиль неодноразово ставав предметом спеціального лінгвістичного аналізу. Так, О. Дойчик, У. Билиця досліджували мовностилістичні характеристики індивідуального стилю Дж. Гріна в українському перекладі [1], О. Переломова аналізує домінантні одиниці ідіостилу у творчості Валерія Шевчука [2], В. Папіш акцентує на психолінгвістичному вимірі термінів «ідіостиль» та «ідіолект» [3]. Спільним для всіх дослідників є розуміння таких визначальних компонентів зазначеного феномена, як-от: системна організація, унікальність, цілісний характер, взаємозв'язок форми та змісту, співіснування загальномовних і авторських особливостей, здатність до історичного розвитку. Зауважимо, що серед лінгвістів і досі немає одностайності стосовно тлумачення термінів «ідіостиль», «індивідуальний стиль» та «ідіолект». Наприклад, Л. Ставицька розглядала поняття «ідіолект» у контексті соціолінгвістичних термінів «етнолект», «соціолект», «гендерлект», «криптолект» та наголошувала на більшій семантичній місткості терміна «ідіостиль», інтерпретуючи його як ідіолект + «нашарування ознак індивідуальної поетики» [4], Л. Коткова, вивчаючи проблему розмежування ідіостилу, індивідуального стилю та ідіолекту, дійшла висновку, що засоби ідіолекту «беруть участь у формуванні ідіостилу письменника» [5], автори енциклопедії «Українська мова» вважають терміни «ідіолект» та «індивідуальний стиль» абсолютними синонімами, трактуючи їх як систему мовних і виражальних засобів, що виконують естетичну функцію і відрізняють мову конкретного письменника від інших; унікальність мовлення окремої особистості. Це поняття передусім стосується стилю майстра слова, літератора. Індивідуальний стиль зумовлюється творчою особистістю автора, його світосприйняттям та світобаченням, ставленням до явищ навколишньої дійсності та їх оцінюванням [6].

У роботі інтерпретуватимемо ідіостиль, або ж індивідуальний стиль, як специфічну організацію різнорівневих мовних елементів та використання стилістичних прийомів, що індивідуалізують мову конкретного автора, репрезентують його

унікальне світосприйняття; сукупність мовно-виражальних засобів, які формують неповторну манеру письма конкретного автора і дозволяють ідентифікувати його тексти серед інших.

Постановка завдання. Есей (або есе – варіант, який уживають деякі дослідники) є надзвичайно сприятливим матеріалом для вивчення й аналізу стильових домінант, адже цей жанр надає авторові повну свободу самовираження – у передачі власних думок, емоцій і спостережень. Завдяки цьому його виражальні можливості є майже необмеженими. Розуміння есе як самостійного жанру підтверджується дефініціями із літературознавчих джерел, де підкреслюються його прозова форма, стислість, вільна композиція, індивідуальність авторського мислення, поєднання логічності викладу з суб'єктивністю, образністю та афористичністю [7]. Саме цим і зумовлена *актуальність* статті, адже системне дослідження мовотворчості Марії Титаренко, незважаючи на численні розробки ідіостилу та засобів його вираження, усе ще відсутнє.

Метою статті є виявлення та аналіз мовностилістичних засобів, що репрезентують індивідуальну манеру письма Марії Титаренко у збірці есеїв «Комунікація від нуля. Есеї для Мані» та є ключем до розуміння авторських інтенцій та способів впливу на читача.

Об'єктом розвідки є особливості індивідуального стилю Марії Титаренко, предметом – домінанти його формування.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи есей як літературний жанр, що дозволяє авторові висловлювати особисті роздуми щодо певного питання, акцентуємо на притаманності йому таких основних рис: суб'єктивність (есе завжди передає індивідуальне бачення автора теми); невимушеність і природність стилю (виклад наближений до живого мовлення, до діалогу з читачем); стислість (зосередження на головній ідеї без надмірних деталей, залишення простору для домислу); композиційна свобода (відсутність жорстких структурних обмежень); рухливість часових і просторових меж (думка автора може вільно переходити між різними контекстами); сучасність і актуальність (орієнтація на проблеми сьогодення); а також оцінність (вияв авторського «я», емоційне забарвлення від позитивного до негативного). Особливості есею як жанру детермінують комплекс мовних, композиційних та стилістичних особливостей, які віддзеркалюють індивідуальну мовну свідомість автора.

Індивідуальний стиль в аналізованому жанрі визначається специфікою функціонування мов-

новиражальних засобів на різних рівнях, однак доміантними є все ж такі: лексико-семантичний (лінгвоодиниці, у яких закодовані авторські асоціації, емоції та інтелектуальна позиція: індивідуально-авторські новотвори, варваризми, сленгізми, алюзії, фразеологізми тощо), морфологічний (виявом ідіостилію є насамперед авторська гра з граматичними формами – нетипове вживання частин мови, суб'єктивно забарвлені прикметники, дієслова з модальною семантикою, що виражають оцінку, сумнів чи емоційний стан), синтаксичний (характерною є варіативність структури речень – чергування коротких, афористичних висловів із розгорнутими синтаксичними побудовами, що передають динаміку мислення; використання риторичних запитань, парцельованих конструкцій, анафор, які підсилюють експресію й емоційність мовлення). Крім цього, важливими маркерами ідіостилію є також інтонаційна й композиційна організація тексту: ритм, логічні паузи, асоціативність побудови, фрагментарність викладу, – усе це формує «мовний тембр» автора, є тим чинником, що постає в ролі ключа для відмикання авторських інтенцій.

Оскільки жанр статті накладає обмеження на виклад матеріалу, зупинимось детальніше на найяскравіших доміантах, таких, що найбільшою мірою репрезентують індивідуальний стиль Марії Титаренко, – засобах лексико-семантичного рівня мови. Так, значний виражальний потенціал мають слова, що є контекстуально зумовленими, асоціативно навантаженими, морфологічно та семантично гнучкими, унікальними, – оказіоналізми. У тексті аналізованого есею індивідуально-авторські новотвори виконують низку функцій, серед яких – ідіостильова, адже завдяки їм «текст стає впізнаваним і сприймається як візитівка наратора» [8]. Порівняймо: *«Припускаю, що у ХХІ столітті найбільшою атракцією стане анти-ІТ-туризм»* [9, с. 14] (подорожі без гаджетів); *«Дедалі частіше нам вдається залучати Маню до замкорозгрібань, але з єдиною умовою – що потім вона побудує ще кращий і більший замок, і ми їй допоможемо»* [9, с. 104] (прибирання у кімнаті дитини); *«Просто посеред будинків, акуратно й ніби навмисно «зафіранкованих» тополями»* [9, с. 110] (прикритих тополями); *«Так, ніби, виношуючи дитинку, мама ще не мама. Якась недомама. А в ній – якась недодитинка»* [9, с. 117] (акцентування на непогодженні з суспільною думкою); *«...чи уявімо антонім до «спілкування» – «окремування»»* [9, с. 125] (відокремлення, мовчання); *«Бо коли нема до кого комунікувати, тоді людина замикається у собі –*

і «роз(нікому)нікувати» її складно» [9, с. 130] (розговорити) тощо.

Як бачимо, авторські неолексеми є достатньо частотними та характеризують емоційний стан персонажів, особливості авторського сприйняття дійсності; вони формують оцінну рамку повідомлення та задають загальну тональність художнього цілого.

Окремо акцентуємо на використанні в тексті дитячої лексики – специфічних слів, характерних для мовлення дітей раннього віку; мовних одиниць, які виникають унаслідок видозміни звичайних слів або використання звуконаслідування, алітерації тощо, – яка репрезентує одну з визначальних рис авторської манери Марії Титаренко: *«зопард», «їсторан», «гамазин», «кінопланетяни», «шмаркестр», «бібіка», «пластилін», «кариляти»* тощо. Уведення таких одиниць корелює із заголовком тексту – «Комунікація від нуля. Есеї для Мані», який програмує змістову структуру художнього тексту: набуття комунікативних компетенцій, продукування слівформ, що порушують мовний стандарт (детальніше про функційне навантаження оказіоналізмів ми писали в іншій розвідці [8]).

Ще одним засобом лексико-семантичного рівня, здатним репрезентувати авторський стиль, є запозичена лексика. Звернімо увагу, що ці одиниці не просто присутні в тексті, а стають матеріалом для мовної гри та формування авторських інтенцій. Авторка майстерно поєднує різні мовні пласти (народнорозмовний, книжний, сленговий), створюючи багатовимірний текст, який відображає складність сучасної ідентичності на межі традиційного й глобалізованого світів.

Запозичення в тексті М. Титаренко функціонують не як пасивні елементи лексичної системи, а як активні комунікативні інструменти з чітко вираженим прагматичним потенціалом. Вони слугують ключовими маркерами авторської інтенції, формують образ адресанта та моделюють специфічний тип комунікації з читачем, адже дослідження ідіостилію вимагає «врахування екстралінгвальних чинників мовної особистості автора та механізму породження індивідуального дискурсу» [4, с. 15].

Порівняймо: *«Брала каву-to-go»* [9, с. 17] – сигналізує про самопрезентацію через мовні маркери соціальної ідентичності; авторка позиціонується як представниця освіченої урбаністичної спільноти, що прагне встановити довірливі стосунки з цільовою аудиторією (молоді матері, інтелектуалки, міські жительки), які впізнають у цій мові власний досвід; *«айсбрейкери»* [9, с. 9] –

мас на меті формування читацької спільноти на основі спільного культурно-мовного коду, створення ефекту інтимності («я пишу для тих, хто мене розуміє»); *«Один дотик до тач-скрину і – смачного!... Ще дотик – і ти зафрендив президента»* [9, с. 11] – акцентує на специфіці рецепції сучасності, на полегшенні життя, зумовленого цифровізацією; водночас героїня спонукає читача до критичного переосмислення цифрової реальності, розбиваючи ілюзію справжньої комунікації в соцмережах (неологізм *«зафрендив»* поєднує гумор і критику: українізація англійського слова підкреслює абсурдність віртуальної «дружби»); *«Століття втомив від спаму. Тролінгу. Верифікації даних»* [9, с. 15] – запозичені лексеми фіксують нові соціальні феномени, лаконічно номінують складні поняття цифрової ери, а парцеляція виражає експресію – вказує на фрагментованість і втому від інформаційної перенавантаженості; *«Я мрію, щоби вона надавала перевагу яблуку, а не Apple. Слову, а не Word. Вікну, а не Window»* [9, с. 15] – представлено найпотужніший комунікативно-прагматичний прийом – мовну гру, де протиставлення простежуємо на кількох рівнях: семантичному (спостерігаємо зіткнення денотатів (реальне (яблуко) / віртуальне (бренд Apple), антитезу цінностей (природне / технологічне, справжнє / симульоване)), когнітивному (читач повинен розпізнати всі рівні гри, зокрема усвідомити, що бренди «привласнили» загальнозживані слова) та емоційному (ностальгія за «неускладненою» реальністю, бажання захистити дитину від суцільної віртуалізації); *«А їх нині сила-силенна, мейд-ін-чайна...»* [9, с. 121] – народна формула для опису китайського ширвжитку; *«Наші големи ХХІ століття»* [9, с. 13] – активізація культурного контексту шляхом відсилання до єврейської міфології: метафорична трансформація «гаджети = штучні створіння, що виходять з-під контролю» імплікує смисл – «голем несе загрозу», тобто активізує архетипні страхи перед створінням, що може знищити творця; *«Тоді Маня відімкнеться від скайпу і дивитиметься у небо»* [9, с. 14] – спостерігаємо деонімізацію власної назви та реалізацію авторської інтенції сконструювати майбутнє комунікативне середовище доньки.

Як бачимо, запозичені лексеми в художній канві Марії Титаренко є ідіостильовими домінантами, що функціонують як комплексні комунікативно-прагматичні інструменти як на рівні адресанта, так і адресата, адже, з одного боку, демонструють культурну та мовну компетентність авторки, створюють авторську оптику, з іншого – ідентифікують цільову аудиторію,

створюють ефект спільноти, що розмовляє однією мовою, активізують критичне мислення через використання прийому мовної гри, водночас маркуючи епоху та забезпечуючи лаконічність і точність номінації.

Запозичення в ідіости́лі М. Титаренко – це не просто лексичні одиниці, а прагматичні маркери, що вибудовують складну багаторівневу комунікацію з читачем, створюють унікальний авторський голос на перетині традиційного й глобального, інтимного й інтелектуального.

Однією зі стильових домінант в художній канві *«Комунікація від нуля. Есеї для Мані»* є стійкі сполучення слів. У тексті вони виконують подвійну комунікативно-прагматичну функцію: з одного боку, маркують національно-культурну ідентичність авторки та створюють ефект розмовності, а з іншого – стають об'єктом рефлексії та трансформації, що відображає авторську інтелектуальну роботу з мовою. Це ключова риса ідіости́лю: не просте використання, а переосмислення фразеологічних одиниць.

Проілюструймо: традиційна формула завершення казки *«Ось і казочці кінець, а хто слухав – молодець»* у тексті Марії Титаренко зазнала трансформації: *«Але казці не кінець, хоч хто і слухав – молодець»* [9, с. 34], метою якої є відмова від наративної закритості, підкреслення залученості внутрішнього адресата (доньки Мані) і зовнішнього (читача) як активних співучасників у процесі розгортання сюжету.

«Слово – вже той горобець: як вилетить – не впіймаєш. Написане пером – залюбки виволочиш волом. Зітреши delet'ом. Закинеш у треш...» [9, с. 41] – через пародійну трансформацію прислів'я авторка виражає ставлення до цілої епохи, яка демонструє відмову від культури відповідальності, пропонуючи натомість культуру миттєвого видалення. Іронія спрямована не на прислів'я, а на те, як цифрові технології знецінили його мудрість. Використання в цьому контексті запозичених слів *«delet'ом»* та *«треши»* підсилюють нівелювання традиційного значення фразеологічних сполучень: комічний ефект виникає через поєднання несумісного.

Порівняймо ще: *«Практично усе це зводиться до одного: всі ми хочемо бути бездоганними. Непомильними. Досконалыми. Щоб комар носа не підточив. І в цьому хиба: ідеальних не буває»* [9, с. 75] – фразеологізм використано не для підтримки, а для критики традиційного світогляду. Авторка переосмислює прагнення до досконалості, вважаючи його не цінністю, а проблемою, легітимізуючи право кожної людини на помилку.

«Тоді я прошу їх написати конкретний список – що довший, то кращий, щоб вони згадали всі свої можливі «**больові точки**», а тоді ми доберемо ліки чи голку на кожну точку. Така собі прицільна акупунктура усіх наших «**ахіллесових п'яток**, навіть якщо їх усі сорок, як у сороканіжок» [9, с. 75] – через контамінацію стійких сполук слів авторка показує абсурдність прагнення до абсолютного ідеалу: фразеологізоване термінологічне сполучення «**больова точка**» (яких може бути багато) дисонує з античною фразеологією «**ахіллесова п'ята**» (одна), а сукупно вони творять комічний ефект, базований на гіперболізації та змішуванні метафор.

Характерною рисою творчості Марії Титаренко є нагромадження в одному текстовому фрагменті кількох фразеологічних одиниць, нанизування їх з метою підсилення звучання, підтвердження або заперечення, закодованих у них смислів: «*Чому ми розуміємося комунікувати співом, співописати і співодумати, як малеча? «Аж серце співає». «Співати комусь дифірамби». «О, знову тої самої заспівав». «Наша пісня гарна й нова...». Але, насправді, все це вже – про говоріння, не про справжній спів*» [9, с. 82] – текстовий сегмент демонструє авторський світогляд, у якому виявляється «порожність» фразеологізмів, протиставляється автентичність дитячого досвіду дорослій метафоричності. Таке трактування підкріплюється введенням авторських неологем «*співописати*» і «*співодумати*» – дій, контекстуально властивих дитині, які втрачаються у процесі дорослішання.

Порівняймо ще: «*Як же ми всі прагнемо бути непомильними! **Боймося** помилок як **вогню**. Дорікаємо за помилки іншим. **Тицяємо** пальцями. Дивимося з осудом. Сваримо дітей. Виправляємо в зошитах червоним чорнилом. Ганимо. Або стаємо на ті самі граблі – картаємо себе.*

*Посипаємо голову попелом. Намагаємося приховати невдачі. **Стерти з пам'яті**. І більше не згадувати. Почати з чистої сторінки. І все – **геть чисто** все – зовсім не виправдано: помилки – це наші надійні дороговкази»* [9, с. 89] – наведений сегмент демонструє нанизування фразеологізмів, виявляючи стилістичну градацію; авторка іронічно дистанціюється від рецепції та схвалення закодованих у них смислів, натомість пропонує власне бачення: фразеологізми використані не як засіб вираження, а як об'єкт критики, авторка показує, як мова формує ставлення до помилок, і через виявлення цього механізму пропонує його подолання.

Як бачимо, фразеологізми як стильові домінанти тексту Марії Титаренко з одного боку маркують авторку як носія української мовної культури, апелюють до спільної культурної пам'яті читачів, з іншого – спостерігаємо не просто узуальне використання стійких сполучень слів, а трансформацію, контамінацію, переосмислення притаманного їм значення, що сприяє інтелектуалізації тексту, залученню читача до мовної гри, покликаній розкодувати латентний пласт інформації, локалізований автором.

Висновки. Отже, Марії Титаренко властивий специфічний ідіостиль, де мова одночасно використовується і досліджується. Оказіоналізми, запозичення, фразеологізми – не тільки прикраса, а й інструмент мислення про мову, культуру, ідентичність, що робить текст інтелектуально насиченим, різновекторним та полізначним. Виявлені закономірності відкривають перспективи для подальших студій: компаративний аналіз ідіостилу М. Титаренко з іншими представницями сучасного українського жіночого письма; дослідження рецепції тексту різними читацькими групами; вивчення динаміки ідіостилу в інших творах авторки тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дойчик О., Билиця У., Бендак Ю. Мовностилістичні характеристики ідіостилу Дж. Гріна в українському перекладі (на матеріалі романів «Paper Towns та The Fault in Our Stars»). Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 27. Т. 2. С. 149–155. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/28.pdf.
2. Переломова О. С. Ідіостиль Валерія Шевчука : автореф. дис... канд. філол. Наук : 10.02.01 / НАН України; Інститут української мови. Київ, 2002. 18 с.
3. Папіш В.А. Проблема інтерпретації термінів ідіостиль та ідіолект у сучасному мовознавстві: психолінгвістичний аспект. *Studia Slavica. Academiae Scientiarum Hungaricae*. No. 66 (2). 403–412. DOI: <https://doi.org/10.1556/060.2022.00040>
4. Ставицька Л. Про термін ідіолект. *Українська мова*. 2009. № 4. С. 3–17. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6063/01-Stavitska.pdf?sequence=1>.
5. Коткова Л. Ідіостиль, індивідуальний стиль і ідіолект: проблеми розмежування. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки*. 2012. Кн. 2. С. 26-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2012_2_8
6. Українська мова. Енциклопедія / ред.-уклад. В. М. Русанівський. Київ : Українська енциклопедія, 2000. 752 с.

7. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : Академія, 2007. 752 с.

8. Іванишин Н. Я. Функційне навантаження okazіonalіzmів у художньому тексті Марії Титаренко "Комунікація від нуля. Есеї для Мані". Причорноморські філологічні студії. 2024. №5. С. 38-44. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsps-2024.5.5>

9. Титаренко М. Комунікація від нуля. Есеї для Мані. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 232 с.

Дата першого надходження рукопису до видання: 29.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025